

Auhind

„Access City 2018“

Valik parimaid tavasid ELi linnade
ligipääsetavamaks muutmisel

Sotsiaalne
Euroopa

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2018

© Euroopa Liit, 2018

Taaskasutamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale.

Euroopa Komisjoni dokumentide taaskasutamine on reguleeritud komisjoni otsusega 2011/833/EL (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39).

ELi autoriõigusega hõlmamata fotode või muu materjali kasutamiseks ja taasesitamiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse valdaja käest.

Print	ISBN 978-92-79-80895-1	doi: 10.2767/107371	KE-BL-18-001-ET-C
PDF	ISBN 978-92-79-80809-8	doi: 10.2767/81290	KE-BL-18-001-ET-N

Sisukord

Eessõna.....	4
Auhind „Access City 2018“ – lihtsustatud tekst.....	5
Sissejuhatus.....	11
Lyon, Prantsusmaa – võitja.....	12
Ljubljana, Sloveenia – teine koht.....	16
Luxembourg, Luksemburg – kolmas koht.....	20
Viborg, Taani – ära märgitud ligipääsetavuse eest ajaloolisele paigale.....	24
Osalemine auhinnakonkursil „Access City 2019“.....	28

Eessõna

Kaheksa aastaga on auhinnast „Access City“ saanud Euroopa välja-kujunenud tunnus-tus ja mul on hea meel, et linnad teevad pidevalt uuendusi, rahuldumaks kõigi vajadusi.

Tegelikult näitavad selle aasta võitjad oma uuenduste kvaliteedi ja ulatusega ligipääsetavuse uut taset Euroopas ning pakuvad teistele linnadele jätkuvalt inspiratsiooni ja suuniseid.

Euroopa Komisjoni vaatenurgast on auhind „Access City“ selge märk sellest, kui oluline on Euroopa linnade jaoks ligipääsetavus. Paljud linnad peavad pistma rinda keerulise maastiku või rahanappusega või pöörama tähelepanu ajalooliste hoonete säilitamisele.

Meil on hea meel, et jätkuvalt ja üha enam peetakse tähtsaks sellise kaasava Euroopa loomist, kus kõik kodanikud võivad nautida vabadust elada, töötada ja veeta vaba aega, ilma et miski takistaks nende liikuvust või osalust.

Trükise eesmärk on jagada poliitikaideid ja praktilisi näiteid, et aidata ja

inspireerida teisi linnu, mis puutuvad kokku sarnaste katsumustega. Kõigil ELi linnadel on ühine eesmärk parandada ligipääsetavust

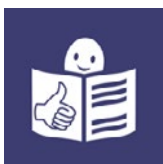
– ja seda mitte üksnes eakate ja puuetega, vaid kõigi inimeste jaoks.

Selle aasta võitjad näitavad eeskujut, mis julgustab loodetavasti paljusid teisi linnu järgmisel aastal võistlusest osa võtma. Lyon, Ljubljana, Luxembourg ja Viborg näitavad, et kus te ka Euroopa Liidus ei asu, on teil võimalus teha muudatusi, mis mõjutavad otseselt linnaelanike elu.

Marianne Thyssen

Tööhõive, sotsiaalküsimuste, oskuste ja tööjõu liikuvuse volinik
Marianne Thyssen

Auhind „Access City 2018“

Lihtsustatud tekst

Kes me oleme?

Meie oleme Euroopa Komisjon ja Euroopa Puuetega Inimeste Foorum.

Euroopa Komisjon pakub välja õigusakte, mis muudavad inimeste elu Euroopas paremaks.

Euroopa Puuetega Inimeste Foorum töötab selleks, et kaitsta puuetega inimeste õigusi Euroopas.

Teeme sageli omavahel koostööd, et muuta puuetega inimeste elu Euroopas paremaks.

Me anname näiteks igal aastal välja auhinda „**Access City**“.

Mis auhind on „Access City“?

Auhind „**Access City**“ on autasu, mida me anname igal aastal linnadele, mis näevad kõvasti vaeva, et olla ligipääsetavad.

Linn on ligipääsetav, kui kõik inimesed saavad seal ilma probleemideta elada, liikuda ja kõiki teenuseid kasutada.

Näiteks on linn ligipääsetav, kui inimestel on lihtne:

- sõita bussi või metrooga tööle;
- kasutada pileti ostmiseks piletautomaati;
- liikuda tänavatel ringi ja siseneda avalikesse hoonetesse;
- saada teavet sellisel kujul, millest nad aru saavad.

See on oluline kõigi, eriti aga puuetega ja eakate inimeste jaoks. Sageli ei pääse nad kohtadele ega asjadele ligi.

Kui nad ei pääse kohtadele ega asjadele ligi, siis nad ei saa kogukonnaelust osa võtta nagu kõik teised inimesed. Nad jäävad kõrvale.

Näiteks kui bussidel pole kaldteesid, ei saa ratastoolikasutajad tööle minna ega ringi sõita.

Seega on auhind „Access City“ Euroopa linnade võimalus näidata, mida nad teevad selleks, et olla kõigile inimestele ligipääsetavad.

Osalemine auhinnakonkursil „Access City“

Sel aastal on Euroopa Liidu jaoks tähtsal kohal kultuur ja selle edasiandmine aja jooksul vanadelt noortele. Kultuur võib olla kunst, muusika, teater, söök ja muud asjad, mis räägivad palju riigi ajaloo ja inimeste kohta.

Nagu kõik muu, peaks ka kultuur olema kõigile inimestele ligipääsetav.

Näiteks peaksid puuetega inimesed saama külastada muuseumi või teisi maju ja kohti, kus nad saavad rohkem teada riigi kultuuri kohta.

Seega anname sel aastal välja kaks eriauhinda linnadele, mis näevad vaeva, et muuta kultuur kõigile inimestele ligipääsetavaks.

Osalemine konkursil „Access City Award 2019“

Millised linnad on osalema oodatud?

Auhinnakonkursil „Access City“ ei saa osaleda kõik linnad. Auhinnakonkursil osalemiseks peab linn:

- asuma riigis, mis kuulub Euroopa Liitu.
Euroopa Liit on 28 Euroopa riigi ühendus, mis loodi selleks, et muuta inimeste elu Euroopas paremaks;
- olema vähemalt 50 000 elanikuga.
Kui riigis on vähem kui kaks sellist linna, kus elab nii palju inimesi, siis võivad kaks või rohkem väiksemat linna osaleda koos.
Kui linnadel on koos kokku vähemalt 50 000 elanikku, siis nad võivad osaleda auhinnakonkursil „Access City“.
Ainult kaks ligipääsetava kultuuri eriauhinda võib anda väiksematele linnadele, kus elab alla 50 000 elaniku.

Linn, mis võitis eelmisel aastal auhinna „Access City“, ei saa sel aastal konkursil osaleda.

Kuidas linnad saavad auhinnakonkursil osaleda?

Linnad, mis soovivad osaleda auhinnakonkursil „Access City“, peavad esitama veebis taotluse. Inimesed, kes linnu juhivad ja seal olulisi otsuseid teevad, peaksid otsima internetist üles taotlusvormi.

Sellel vormil tuleb:

- kirjutada, miks nad arvavad, et nende linn peaks võitma auhinna „Access City“;
- tuua näiteid selle kohta, kuidas nende linn teeb kohad ja asjad inimestele ligipääsetavaks;
- kirjutada, kuidas nad kavatsesid seda tublit tööd edaspidi jätkata.

Linnad, mis soovivad kandideerida sel aastal auhinnale „Access City“, võivad vaadata veebilehte <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141>

Paneme veebilehele kõik auhinna „Access City“ uudised.

Samuti ütleme, millal linnad peavad taotlusvormid täitma, et osaleda sel aastal auhinnakonkursil „Access City“.

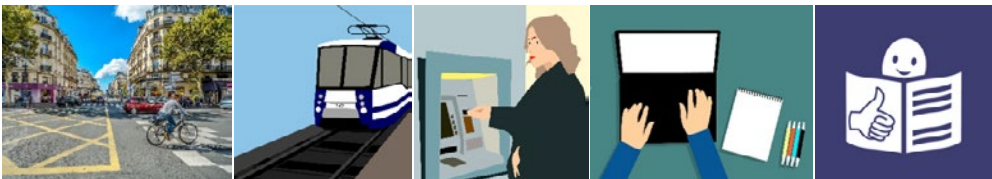
Kuidas me valime võitja?

Inimeste rühmad vaatavad kõigi auhinnakonkursil „Access City“ osalevate linnade töö üle. Nendesse rühmadesse kuuluvad ka puuetega ja eakad inimesed. Nemad vaatavad, mida linnad teevad selleks, et muuta kohad ja asjad oma inimestele ligipääsetavaks.

Näiteks kontrollivad nad, kas linnades on ligipääsetavad:

- hooned ja tänavad;
- bussid, metrood ja muu ühistransport;
- pileti- ja sularahaautomaadid;
- veebilehed ja muu tehnoloogia, mida inimesed saavad suhtlemiseks kasutada;
- teave, mida on lihtne lugeda ja millest kõigil on lihtne aru saada.

Nad vaatavad, milline linn teeb kõige paremat tööd, et muuta kohad ja asjad kõigi inimeste jaoks ligipääsetavaks. See linn võidabki auhinna „Access City“.

Millal me võitja nime ütleme?

2018. aasta detsembris toimub Brüsselis suur koosolek, kus räägitakse puuetega inimeste õigustest.

Sellel koosolekul teatame ka, kes võidab sel aastal auhinna „Access City“.

Seejärel anname auhinna sellele linnale üle.

Kas soovite rohkem teada?

Kui soovite rohkem teavet, saatke meile e-kiri aadressil secretariat@accesscityaward.eu.

Sissejuhatus

Auhinnaskeem „Access City” sai alguse 2010. aastal, et edendada linnakeskkondade ligipääsetavust Euroopa järjest arvukama eaka elanikkonna ja puuetega inimeste jaoks.

Igal aastal konkureerivad auhinnale paljud Euroopa Liidu riigid. Pärast esimest sõelumist riiklikes žüriides edastatakse valitud tööd ligipääsetavuse asjatundjatest Euroopa tasandi žürii kätte, kes valib võitjad ja äramärgitud tööd.

Kategooriad võivad aastati erineda. Auhinnakonkursil „Access City 2018” anti lisaks esimesele, teisele ja kolmandale kohale

välja ka eriauhind. Sellega märgiti ära linn, mis on olnud edukas ja äärmiselt leidlik, et ühendada vajadus ligipääsetavuse järele harmooniliselt ajaloolise kesklinna säilitamise vajaduse ja keerulise mägise maastikuga.

Auhinnad rõhutavad, et ligipääsetavuse parandamine ei tähenda alati suures mahus investeringuid ega töid. Tegemist võib olla ka vajaduste mõistmisega ja piiratud ressursside kasutamisega parimal võimalikul moel. Kaugeleulatuv mõju võib olla ka pisimuudatustel, mis tagavad, et inimesed saavad linnaelust osa võtta.

Volinik Thyssen ja võidulinnad auhinna „Access City“ tseremoonial

Lyon, Prantsusmaa

Võitja

Auhinna „Access City 2018“ esimene koht läks Lyoni linnale Prantsusmaal.

Lyon, tuntud ka kui la Ville des Lumières, on suur Euroopa metropol, kus kohtuvad Põhja- ja Lõuna-Euroopa. Linn on ehitatud kahe mäe ümber ning seda läbivad Rhône'i ja Saône'i jõgi.

Ligi 515 000 elanikuga linn koosneb vanast Lyonist, kesk- ja renessansiaegsest linnaosast, Hausmanni stiilis Presqu'île'ist, ärikvartalidest Part Dieu ning moodsast kvartalidest Confluence.

Valdkonnaüleline lähenemisviis

Lyoni linn on otsustanud läheneda ligipääsetavusele valdkonnaülel

ning teha takistusteta ja kaasava keskkonna loomiseks olulisel määral investeeringuid.

Mis puutub füüsilisse ja linnaelu ligipääsetavusse, siis algatas Lyon 2016. aastal programmi, mis kestab 2024. aastani.

Selleks et programmi koordineerida ja juhtida, määrati sellele juht, kes annab aru linna peasekretariaadile. Võrgustik, kuhu kuulub ka

13 linnaametit, viib ellu kultuuri-, haridus-, lapsepõlve toetamise, spordi-, personali-, kodakondsus- ja avalike kohtade algatusi.

Nõuandev organ, mis koosneb valitud esindajatest, linnaametitest ja 62

“

Tänu Blandani pargi uuele pinnakattele on sile ligipääsetav rada hästi märgatav ja eri pindade vahel on lihtne vahet teha.

Éric

”

Nõupidamine puuetega inimestega nende valikute ja eelistuste üle

kohalikust, sh puuetega ja eakate inimeste ühendusest, on pühendunud eelistuste esitamisele, valikute läbivaatamisele ja edusammude jälgimisele.

“

Kasutan Optiguide'i teenust, sest nii saan iseseisvamalt sõita. See on väga julgustav, kui minuga on kaasas kehaliselt terve inimene.

Myriam

”

Iseseisva liikumise toetamine

Aastatel 2008–2020 investeeritakse ligipääsetavasse metroosse ja ligipääsetavatesse trammidesse 97 miljonit eurot. Kõik bussid ja enamik bussipeatusi on juba ligipääsetavad.

Optibusi teenusega, mis on mõeldud puuetega inimestele, korraldatakse aastas enam kui 100 000 reisi, neist 4800 Optiguide'i abil, mis pakub uksest ukseni teavet ja individuaalset juhendamist, et inimesed saaksid ühissõidukitega iseseisvalt sõita.

Optiguide'i teenuse kasutamine soodustab iseseisvat liikumist

Tehnoloogia kasutamine takistuste kõrvaldamiseks

Linna veebisaidil on eraldi lehekülg, mis on pühendatud puuetega inimestele ning kuhu koondatakse kasulik teave ligipääsetavuse ja muude teemade kohta. Linnaleht on saadaval nii Braille kirjas kui ka audiotekstina.

Ligipääsetavad spordi- ja vabaajakeskused: naist aidatakse ujumisbasseini

Ohutu teeületuse tuvastamine foorist

Linna rakenduses on olemas funktsioon, mis lubab elanikel teatada mittetöötavatest fooridest või muudest ligipääsetavust takistavatest asjaoludest. Asukohatuvastus ja fotod võimaldavad linna teenistustel probleemidesse kärmelt sekkuda. Rakendus aitab kasutajal otsida ka puuetega inimestele reserveeritud parkimiskohti.

Kasutusele on võetud rakendus enform@lyon, et julgustada inimesi üle kogu linna paiknevates rajatistes sporti tegema. Rakendus sisaldab marsruute, mis sobivad liikumiskustega inimestele.

Ühistranspordi rakendus lubab sõitjal valida kõige paremini ligipääsetava marsruudi – näiteks teekonna lühiduse või tasandatud ligipääsu alusel. Rakendus sisaldab n-ö ligipääsetavuse häire funktsiooni, mis annab inimestele teada lifti või eskalaatori rikkest või remondist.

Lavakujunduse uurimine

Minu meelest on nii tore, et me saame teatris lavakujundust uurida. See annab meile ülevaate lavastuse pisidetailidest. Tunneme end tööliste VIPidena.

Lise

Kultuur ja haridus

Théâtre des Célestins korraldab lavakujunduse kompimisi ja kohtumisi näitlejatega, et nägemisraskustega inimesed saaksid paremini aimu, kuidas teater toimib. Teatris on ka kohad ratastoolidele, kuuldeabiseadmed ja erihinnad puuetega teatrikülaliste jaoks.

Linna raamatukogudes on üle 3500 audioraamatu. Eakatele ja puuetega inimestele, kes ei saa ise raamatuid kanda, pakutakse koduteenindust. 2016.–2017. aastal toimus 15 loengut ja näitust, kus kasutati viipekeelt ja audiokirjeldust.

Linn on veendunud puuetega laste tavaühiskonda lõimimise ja kaasamise olulisuses, seega on igale lapsele tagatud ligipääs spordile ja koolisööklatele. Selleks et neid põhimõtteid täies mahus rakendada, investeeritakse lisaks 110 000 eurot järelevalvemeeskonna tugevdamisse ning koolide ja muude asutuste 120 direktori koolitamisse.

Lõimimine ja kaasamine nii kodus kui ka tööl

Linna programm hõlmab ligipääsetavuse tagamist 700 hoonele ja avalikule kohale 38 miljoni euro eest.

75 eluasemega arendatavas elamus kasutatakse eksperimentaalset põlvkondadevahelist lähenemisviisi – 25 eluaset on reserveeritud eakatele ja puuetega inimestele ning seal pakutakse ööpäev läbi toetatud elamise teenust.

Mis puudutab tööhõivet, siis kõik linnavalitsuse töötajad läbivad tööle asudes koolituse, kus neile jagatakse teavet puuetega inimeste kohta, ning kaasamine töökohal ületab tublisti õiguslikke nõudeid – puuetega inimeste käes on 7,8% linna ametikohtadest. 2016.–2018. aastal investeerib Lyon veel 1 miljon eurot, et varustada töökohad selliselt, et need vastaksid puuetega töötajate vajadustele.

Linnavalitsus toetab ka puuetega inimeste töötamist laiemas kogukonnas, soosides linnaga lepingute sõlmimisel eeskujuliku tööhõivega ettevõtteid.

Ljubljana, Sloveenia

Teine koht

Ljubljana, Sloveenia pealinn ja suurim linn, sai auhinnakonkursil „Access City 2018“ teise koha.

Enam kui 288 000 elanikuga linn asub Kesk-Sloveenias, kus nelja geograafilise piirkonna kohtumispunktist voolab läbi Ljubljanica jõgi. Lõunas laiub linn üle Ljubljana rabade, ülejäänud servi ümbritsevad mäed.

Linnas on säilinud ajalooline pärand ja palju haljasalaid.

Ligipääsetavuse probleemidest saab teatada telefonitsi, interneti teel või rakenduse Better Outdoors kaudu. Nn kiirremondi kava näeb ette, et linn lahendab kiireloomulised kaebused ligipääsutõkete kohta 24 tunni jooksul.

Elektrisõidukitega saab piirkonnas tasuta ringi liikuda. Kuuest sõidukist kolm on ratastooliga ligipääsetavad. Elektrirongiga ja kõisraudteed pidi pääseb ka mäe otsa Ljubljana kindlusesse.

Ligipääsetava ökoala rajamise eest

võitis Ljubljana 2016. aastal Euroopa roheline pealinna tiitli ja töötab selle nimel, et ühendada täiustatud ligipääsetavuse ning vähendatud heitkoguste eesmärgid – et luua linn, kus kõigil on meeldivam olla.

Kesklinn on muudetud ligipääsetavaks ökoalaks, kus mootorsõidukite liiklust on väga vähe, munakivide vahed on täidetud, olemas on kombitavad juhtribad, langetatud kõnniteeservad ja kaldteed.

Puuetega, eriti kuulmisraskustega linnaelanikele on elu Ljubljanas lihtsam ning elektroonilise meedia ja avalike teavituste kaudu iga aastaga üha ligipääsetavam. Oleme rõõmsad ja rahul, et meie linnavalitsus hoolitseb puuetega inimeste eest nii hästi.

Nikolaj Vogel,
Ljubljana linna
kurtide ühendus

Mesarski mosti kaldtee kesklinnas

Linnas liikumine

Kõik linna bussid on madala lävepakuga ja neis on kohad ratastoolikasutajatele. Samuti on pea kõik neist varustatud kaldteede ning nii kuuldava kui ka loetava sõiduinfoga. Kesklinna bussipeatustes kuvatakse reaajas teavet busside saabumise kohta ja tulevatel aastatel paigaldatakse sama tehnoloogia veel rohkematesse peatustes.

Puuetega elanikele ja nende hooldajatele on transport tasuta. Ainulaadne tuvastuskaartide süsteem tagab, et vajaduse korral pakutakse sõidu ajal kiiresti abi.

Neile, kes vajavad uksest ukseni transporti, on saadaval nõudepõhine teenus, mida kasutajad võivad telefoni teel tellida.

Lisaks sellele, et üle jõe viib palju uusi jalakäijate sildu, pääsevad ratastoolikasutajad Mesarski mosti (Lihuniku silla) kaudu paatide peale.

Linna avalikud tualetid on tasuta ja praegu on 19 tualetist 10 ligipääsetavad.

Nutikas ligipääsetav turism ja kultuur

Alates 2016. aastast on kesklinnas tegutsenud infopunkt, mis pakub vanematele kui 65-aastastele ja puuetega inimestele mõeldud teavet.

Saadaval on linnakaart, kuhu on märgitud ligipääsetavad kohad.

Kombitav rada
Čopova tänaval
kesklinnas

“

Aastate jooksul on Ljubljana saanud moodne Euroopa linn, mis kohandab end järjest enam puuetega inimeste vajaduste järgi. Kõik algas kaldteedest, järgmiseks paigaldati ristmikele helisignaaliga foorid. Paari viimase aasta jooksul on lisandunud teavitused linna bussides ja liftides, eriti tervishoiuasutuste hoonetes. On oluline, et ka ratastoolikasutajad pääseksid avalikesse hoonetesse, nagu pangad, postkontorid, tervisekeskused, omavalitsusasutused, valitsusasutused.

”

Dr. Luj Šprohar
Ljubljana pimedate ühendus

Nn nutikaid lahendusi on võetud kasutusele ka selleks, et muuta linna kultuurielu ligipääsetavamaks. Nende hulka kuuluvad viipekeel teatrites, kombitavad näitused ja kaardid (näiteks linnuses), kohandatud videod, multisensoorne suunamine ja lihtsustatud teave.

Linna veebiteave on veebi ligipääsetavuse standarditega kooskõlas ja kavas on edasised täiustused. Veebisait on varustatud funktsiooniga, mis pakub kodanikele võimalust suhelda otse linnavõimudega.

Ligipääs tööle

Tööpakkumised, kohandatud sotsiaaleluasemed ja ligipääsetav ühistransport muudavad Ljubljana puuetega inimeste seas atraktiivseks elu- ja töökohaks.

Tehtud on suur hulk algatusi, mis toetavad nii iseseisvat kui ka kaitstud töötamist. Üks sotsiaalse ettevõtluse näide on vanalinna restoran Druga Violina (Teine Viiul), kus intellektipuudega inimesed töötavad päris töökeskkonnas.

“

Ligipääsetavuse suurendamise algatus annab meile lootust, et tulevikus on Ljubljana veelgi ligipääsetavam.

”

Sandi
Ljubljana linna kurtide ühendus

OVIRANTlon – triatlon, mille käigus osalejad peavad ületama takistusi, millega puuetega inimesed iga päev kokku puutuvad

Ligipääsetavus: elukvaliteedi peamine näitaja

Ljubljana linnapea on seda meelt, et ligipääsetavus on linna elukvaliteedi peamine näitaja ja see on oluline, ning nõuab, et linna ametid tegeleksid esmajärjekorras ligipääsetavuse ning ühiskonna kõige haavatavamate rühmade kaitsega.

Linna üldise kestliku arengu poliitika eesmärk on tagada, et kogu arendustegevus põhineks nii elanike kui ka külaliste kaasamisel.

Arengut jälgitakse kõikehõlmava seiresüsteemi abil, mille üks peamisi rahulolunäitajaid on liikumiskustega rühmade ligipääsetavus. Linna puuetega inimeste organisatsioonidel on selliste jõupingutuste üle hea meel.

Edasised sammud

Edasi kavatsetakse ligipääsetavust veelgi täiustada. See hõlmab veebijuurdepääsu suurendamist, linna kultuuriasutuste rajatiste ja pakutava sisu kohandamist, kombitava pinnakattermärgistuse paigaldamist ja veendumist, et sotsiaaleluasemed on täielikult ligipääsetavad. Peale selle on esmatähtis veel töötajate koolitamine puute teemal.

Luxembourg, Luksemburg

Kolmas
koht

Luxembourgigi linn, kus on 116 328 elanikku, sai auhinnakonkursil „Access City 2018“ kolmanda koha.

Kalju peale ehitatud linnas, mis rajati 963. aastal, on kitsad tänavad ja järsud künkad, mis panevad linna tehnoameti ligipääsetavusega seoses tõsiselt proovile.

Linnavalitsus on pühendunud puuetega ja eakate inimeste ligipääsetavuse parandamisele ning viib ellu Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsioonil põhinevat tegevuskava.

“

Luxembourgigi linna bussitransport on paranenud ja enamik sõitjaid on abivalmid.

Osad kauplustel on kaldteed, samas kui teistes aidatakse kliendil kauplusesse siseneda. Ehitusplatsid on tavaliselt turvatud. Probleemide korral võib alati linnavalitsuse poole pöörduda. Üldiselt pingutame pidevalt.

”

Joëlle Oesch
Osaluskomitee liige

Hetki iga-aastaselt liikuvusnädalalt

Universaalsisain

Luxembourg linn kasutab pigem mõistet „erivajadused“, mitte ei liigita inimesi nende puude alusel. Selle taga peitub universaalsisaini põhimõte ehk sellise keskkonna loomine, kus kõigil on hea olla.

Kõigile kasu toovate täiustuste näited on audiosignaalid kõigis teeületuskohtades, madala lävepakuga bussid, mis on varustatud kaldteede ning heliliste ja loetavate teavitustega.

Lisaks ligipääsetavale ühistranspordile on saadaval kaubikud, mis korjavad inimesed kodust peale ja mille pileti hind on ratastoolikasutajatele soodsam.

Ligipääsetavuse edendamine

Linn korraldab teadlikkuse suurendamise nädalaid, et parandada arusaama ligipääsetavusest ja kaasavast elust.

Programmi kuuluvad iga-aastane liikuvusnädal ja muusikafestival; kaasamisgala, kus esinevad puuetega artistid; ning ligipääsetavad giidiga ringkäigud linnas ja muuseumis.

Hetki iga-aastaselt liikuvusnädalalt

Kõigi ürituste ajal on saadaval ligipääsetavad parkimiskohad ja tualetid ning korraldatakse ligipääsetavate süstibusside liiklus.

Linna teabe ja erivajaduste amet teeb koostööd turismiinfopunkti, muuseumide ja teiste avalike kohtadega, mis on muudetud ligipääsetavaks – perekonnaseisumamet on siinkohal vaid üks näide. Lisaks on ligipääsetavad valimisjaoskonnad. Kõik uued ja renoveeritud hooned viiakse järjest ligipääsetavuse standarditega kooskõlla.

Muuseumis korraldatakse näitust pealkirjaga „Kõigi muuseum“, mis lõimib kõigi kodanike vajadused, sh immigrantide, laste ja eakate omad, kasutades kõigile mõistetavat keelt.

Eeskuju najal juhtimine

Linnavalitsus ületab tublisti oma õiguslikke kohustusi ja lahendab ligipääsetavuse probleeme entusiastlikult kõigis linnaametites ning nii poliitilisel kui ka ametnike tasandil.

Kõik ametid osalevad ligipääsetavuse kava elluviimisel ja linn rahastab kõiki algatusi täies mahus.

Tänu selgelt pühendunud keskasutusele, mida juhib Madeleine Kayser, ning heale koostööle puuetega inimeste kõigi esindusorganisatsioonidega on Luxembourg teinud väga suuri edusamme taristu ligipääsetavamaks muutmisel ja teadlikkuse suurendamisel puute teemadel, mis omakorda on ergutanud teisi, nii riigi kui ka laiema ümbruskonna linnu õigetele tegudele.

Patrick Hurst
Ühenduse Nämme Mat Eis president

Audiosignaaliid
teeületuskohtades

Kõik linnavolikogu koosolekute protokollid tõlgitakse viipekeelde ja saadaval on kõikvõimalik muu abi. Saksa viipekeele kursused toimuvad kolm korda aastas (eri keeletasemetel) ja neil võivad osaleda kõik soovijad.

Kõigi nende algatuste edu põhineb koostööl erivajadustega inimestega, kes tuvastavad probleemkohad ja seavad asjad tähtsuse järjekorda.

Töövõimalused

Linnavalitsus on võtnud südameasjaks puuetega inimestele tööd pakkuda. Praegu on 5,75% linnavalitsuse töötajatest puuetega inimesed, kelle hulka kuuluvad nii õpiraskustega kui ka sellised inimesed, kes on töötamise kestel invaliidistunud.

Lõimimise ja erivajaduste amet toetab neid töötajaid töökeskkonna kohandamise, eritranspordi või muu vajaminevaga.

Üks huvitav fakt meie linna ligipääsetavuse kohta on Bluetoothi märgutule tehnoloogia, et nägemisraskustega inimestel oleks lihtsam bussipeatuse asukohta kindlaks teha ja saada mobiilirakenduse abil teavitus järgmise bussipeatuse kohta.

Josianne Rommes
Osaluskomitee liige

Tehnoloogia ärakasutamine ligipääsetavuse edendamiseks

2017. aastal alustas linnavalitsus kaht uut ligipääsetava tehnoloogia projekti.

Esimene neist on uus veebisait, mida arendatakse selliselt, et see vastaks veebidisaini standarditele, olles seega ligipääsetav ekraanilugejaid kasutavatele pimedatele inimestele. Kommunikatsioonija suhtekorralduse amet hoolitseb lisaks selle eest, et kõik veebiväljaanded (nt brošüürid, reklaamlehed) oleksid kättesaadavad ka ekraanilugejate kasutajatele. Samuti innustavad nad teisi graafilisi disainereid ja kommunikatsioonispetsialiste seda eeskuju järgima.

Teine uus algatus on iBeaconsi kasutuselevõtt bussipeatustes, et jagada linna rakenduse kasutajatele teavet järgmise peatusse saabuva bussi kohta. See on eriti väärtuslik teave nägemisraskustega inimestele ning seda laiendatakse edaspidi ka turistidele ja teistele ühistranspordi kasutajatele.

Viborg, Taani

Special
Mention

Viborgi linn Taanis märgiti ära ligipääsetavuse eest ajaloolisele paigale. Auhinnaga avaldatakse tunnustust saavutuste eest ligipääsetavuse parandamisel, olenemata katsumustest, mida seadsid nii ajaloolisus kui ka maastik.

50 200 elanikuga Viborg on üks Taani vanimaid linnu, mille ajalugu ulatub aastasse 900 e.m.a ja mis asub kahe järve vahele jäävatel nõlvadel. Linnale on iseloomulikud järsud põiktänavad, kitsad kõnniteed ja munakivisillutis.

Kaasav kultuuripärand

Ligipääsetavuse algatused said Viborgis alguse projektist „Ligipääsetavus ajaloolises kesklinnas – uued viisid Viborgi

kultuuriväärtuste täiustamiseks“, mille töötasid 2010.–2016. aastal välja linn ja neli Taani sihtasutust.

Projekti eesmärk oli leida uuenduslikke lahendusi, et kõrvaldada füüsilised takistused ja parandada kommunikatsiooni, nii et Viborgi ajaloopärand oleks kättesaadav kõigile, aga ilma selle autentsust ohtu seadmata.

Ligipääsetavus suurema kärata

Lahendused on valminud ilma suurema kärata, st pigem on tegemist diskreetsete ja kaasavate lahendustega kui erirajatistega, mis tõstaksid puuetega inimesi teiste seast esile.

Kasutajatena oleme olnud selle projekti sünni juures aktiivsed ja sellega äärmiselt rahul.

Meil on hea meel, et ligipääsetavust käsitleti laiemalt kui vaid füüsiliste takistuste kaudu.

Kõik on kulgenud kenasti. Meie ettepanekud on vastu võetud ja neid on edasi arendatud, mis toob meile suurt kasu. Oleme veendunud, et sellest saavad kasu ka teised inimesed.

Viborgi kohaliku töörühma liige

Uus Nytorvi väljak

Ajaloolises linnas on muudetud uute tasandatud sillutiste, kaldteede ja kombitavate juhtribade abil ligipääsetavaks mitu avalikku väljakut, aeda ja tänavat. Nytorvi väljak on täiesti ligipääsetav avalik ala, mis ehitati ümber vanast autoparklast.

Linna kõige järsemaid põiktänavaid täiendati puhkeplatvormidega ja mitmes linnaaias võeti kasutusele uued kaldteed.

Kasutatud materjalid viitavad olemasolevale linnamaastikule – uutel tasandatud kõnniteedel, puhkeplatvormidel ja kaldteedel on kasutatud graniiti. Uued sildid ja linnamaketid valmistati tombakiga (vase ja tsingi sulam), mis on juba kasutusel linna pinkides, prügikastides jne.

Uued omadused on suurendanud linna atraktiivsust kõigi silmis ning andnud tõuke uute kultuuriürituste korraldamiseks ja kultuurirajatiste püstitamiseks (sh tänavaturud, väliskohvikud ja kontserdid).

Ajaloolise linna moodne kommunikatsioon

Nägemisraskustega inimestel aitab linnast ülevaadet saada kolme-mõõtmeline makett. Teave on saadaval nii tavatekstina kui ka Braille kirjas.

Rakendus Spot Viborg juhib külalisi kolmel marsruudil läbi ajaloolise linna. Lisaks GPSile, helile ja pildile leidub rakenduses ka teavet ligipääsetavate

tualettide ja parklate kohta. Neile, kes ei soovi kindlat marsruuti järgida, toob rakendus vaatamisväärsused eraldi välja, jättes külalisele vabad käed omal soovil ringi liikuda. Rakendus on taani, inglise ja saksa keeles.

Rakendust on kavas kolme kasutusaasta järel hinnata, et selgitada välja, milliseid muudatusi oleks selles võib-olla vaja teha.

Poliitiline ja kogukondlik kaasatus

Viborgi linna visioon näeb ette, et kõigil peab olema võimalus elada tervislikult ja aktiivselt, omades ligipääsu laiale hulgale kultuuri-, vabaaja- ja muudele elamustele. 2009. aastal võttis linn vastu puuetega inimeste poliitika. See põhineb kohalikelt elanikelt, puuetega ja eakate inimeste organisatsioonidelt ning kesklinna peamistelt huvirühmadelt töötubades ja koosolekutel kogutud tagasisidel. See sisaldab ligipääsetavuse kontroll-nimekirja, mis hõlmab avalikke kohti ja hooneid ning annab tegevussoovitused.

Kolmemõõtmeline kombitav linna makett

Siledad kõnniteed tagavad ligipääsetavuse, rikkumata seejuures ajaloolist konteksti

Puuetega inimeste nõukoda annab linnavalitsusele nõu kõigis avalikes ehitusprojektides. Kaks ühistöörühma keskenduvad n-ö looduslikule ligipääsetavusele ja linna ligipääsetavusele.

Linn on veendunud, et selline lähenemisviis kõigil poliitilistel ja juhtimistasanditel tagab kõige paremini edu.

Poliitika seab väärtused, põhimõtted ja eelistatud tegevusvaldkonnad.

Projekt „Ligipääsetavus ajaloolises kesklinnas – uued viisid Viborgi kultuuriväärtuste täiustamiseks“ töötati välja ja viidi ellu koos ekspertide koguga, kuhu kuulusid Taani riiklike organisatsioonide esindajad, kellel on kogemusi ligipääsetavusega, ja kohalik tööriühm, kuhu kuulusid kohalikud

elanikud, ligipääsetavuse asjatundjad ja kesklinna peamised huvirühmad, sh kohalik turismiinfopunkt ja kaubandusühendus.

Kuidas edasi?

Viborgi linn kavatseb seda algatust jätkata, toetudes juba saadud õppetundidele. Tulevaste projektide seas on katedraali ümbruse edasine arendamine ja olemasoleva projekti laiendamine, et pakkuda kaasavat ligipääsupaljudele vaatamisväärsustele, sh muuseumidele, teatritele ja näitustele, samuti rohkematele linnaväljakutele ja -aedadele.

Osalemine auhinnakonkursil „Access City 2019“

Auhinnakonkurssi „Access City“ korraldavad Euroopa Komisjon ja Euroopa Puuetega Inimeste Foorum. See ergutab linnu oma kogemusi jagama ja täiustama kõigi hüvanguks ligipääsetavust.

Kas soovite, et teie linna projekte tutvustataks auhinna „Access City“ järgmises teatmikis? Kas soovite teiste linnadega oma kogemusi ja meetmeid jagada?

Osalege auhinnakonkursil „Access City 2019“!

Üheksas auhinnakonkurss algab 2018. aasta kevadel (kuupäev täpsus-tamisel). Kandideerimiseks tuleb määratud kuupäevaks täita ja esitada veebi-põhine taotlusvorm. Täpsem teave aadressil <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141>.

Auhinnakonkursil „Access City“ osalemine ei ole ainult võimalus tunnustust pälvida, vaid ka ainulaadne võimalus vaadata üle oma linna hetkeseis, et toetada siseauditit ja mõõta edusamme. Taotlusvormi küsimustele vastamine pakub suurepäraselt võimalust analüüsida linna ligipääsupoliitikat ning teha kindlaks selle tugevad ja nõrgad küljed.

Kes võib kandideerida?

Kandidaat peab olema ühe ELi liikmesriigi enam kui 50 000 elanikuga linna omavalitsusorgan. Liikmesriikidest, kus on vähem kui kaks sellist linna, võivad osaleda ka kahest või enamast linnast koosnevad piirkonnad, kui nende elanike arv on kokku üle 50 000. Kuna üks linn ei või kahel järjestikusel aastal auhinda võita, ei saa 2018. aasta võitja osaleda 2019. aasta konkursil. Ülejäänud linnad, k.a esikohapretendendid, teise ja kolmanda koha võitjad ning äramärgitud linnad, on oodatud uuesti osalema.

Abimaterjalid konkursil osalemise ettevalmistamiseks, juhtnöörid ja tingimused leiata kõigis ELi ametlikes keeltes auhinna „Access City“ veebilehelt <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141>.

Võitjate valimine

Žürii arvestab nii võetud kui ka kavandatud meetmeid järgmistes valdkondades:

- tehiskeskond ja avalikud kohad;
- transport ja sellega seotud taristu;
- info ja kommunikatsioon, sh uued (IKT-)tehnoloogiad;
- avalikud rajatised ja teenused.

Žürii hindab taotlusi järgmise viie kriteeriumi põhjal:

- meetmete ulatus;
- omandiõigus, pühendumise ulatus;
- mõju;
- kvaliteet ja tulemuste kestlikkus;
- puuetega inimeste ja asjaomaste koostööpartnerite kaasatus.

Võitjad selgitatakse välja kahes voorus, milleks on eelvalik riigi tasandil ja lõppvalik Euroopa tasandil. **Riiklikud žüriid** valivad igas riigis Euroopa Komisjoni hindamiskriteeriumide põhjal välja kuni kolm riiklikku kandidaati. Riiklikud kandidaadid pääsevad edasi võistluse teise vooru ja neid asub hindama **Euroopa žürii**.

Auhinna „Access City 2019“ võitja kuulutatakse välja **2018. aasta detsembri alguses**. Auhinnatseremoonia toimub Brüsselis iga-aastaselt Euroopa puuetega inimeste päeva konverentsil.

Auhinna „Access City“ sekretariaat

Auhinna „Access City“ sekretariaat on kandidaatidele abiks konkursiks valmistumisel. Lisateabe saamiseks kirjutage aadressil **secretariat@accesscityaward.eu**

2018
**EUROPEAN YEAR
 OF CULTURAL
 HERITAGE**
#EuropeForCulture

Järgmise „Access City“ auhinnakonkursiga tähistatakse Euroopa kultuuripärandi aastat

2018. aasta on Euroopa Liidus kultuuripärandi aasta. Seega tunnustatakse järgmisel „Access City“ auhinnakonkursil linnu, mis on teinud suuri samme selleks, et tagada kõigile ligipääsetavus oma pärandile ja kultuurile.

Lisaks traditsioonilisele teisele ja kolmandale kohale antakse välja kaks eriauhinda, et avaldada austust saavutustele pärandi ja kultuuri ligipääsetavuse vallas. Üks eriauhindadest antakse tavareeglite järgi linnale, kus on rohkem kui 50 000 elanikku. Teine eriauhind annab osalemise ja auhinna võitmise võimaluse esimest korda vähem kui 50 000 elanikuga linnadele.

Eelolevatel kuudel uuendatakse korrapäraselt auhinna „Access City“ veebilehte, seega hoidke sel pilk peal, et saada eriauhindade kohta lisateavet.

Võta ühendust ELiga

Isiklikult

Kõikjal Euroopa Liidus on sadu Europe Directi teabekeskusi. Teile lähima keskuse aadressi leiate: https://europa.eu/european-union/contact_et

Telefoni või e-postiga

Europe Direct on teenus, mis vastab Teie küsimustele Euroopa Liidu kohta. Teenusega saate ühendust võtta:

- helistades tasuta numbril: 00 800 6 7 8 9 10 11 (mõni operaator võib nende kõnede eest tasu võtta),
- helistades järgmisel tavanumbril: +32 22999696 või
- e-posti teel: https://europa.eu/european-union/contact_et

ELi käsitleva teabe leidmine

Veebis

Euroopa Liitu käsitlev teave on kõigis ELi ametlikes keeltes kättesaadav Euroopa veebisaidil: https://europa.eu/european-union/index_et

ELi väljaanded

Tasuta ja tasulisi ELi väljaandeid saab alla laadida või tellida järgmisel aadressil: <https://publications.europa.eu/et/publications>

Suuremas koguses tasuta väljaannete saamiseks võtke ühendust talitusega Europe Direct või oma kohaliku teabekeskusega (vt https://europa.eu/european-union/contact_et).

ELi õigus ja seonduvad dokumendid

ELi käsitleva õigusteabe, sealhulgas alates 1952. aastast kõigi ELi õigusaktide konsulteerimiseks kõigis ametlikes keeleversioonides vt EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>

ELi avatud andmed

ELi avatud andmete portaal (<http://data.europa.eu/euodp/et>) võimaldab juurdepääsu ELi andmekogudele. Andmeid saab tasuta alla laadida ja taaskasutada nii ärilisel kui ka mitteärilisel eesmärgil.

Igal aastal välja antav auhind „Access City“ tunnustab Euroopa linnade jõupingutusi selle nimel, et olla puuetega ja eakatele inimestele paremini ligipääsetavad. See brošüür avaldab austust 2018. aasta võitjatele ja esikohapretendentidele – Lyon (Prantsusmaa), Ljubljana (Sloveenia), Luxembourg (Luksemburg) ja Viborg (Taani) – ning tõstab esile konkreetseid samme, mida on tehtud linnade ligipääsetavamaks muutmise nimel. Nende hulka kuuluvad ligipääsetavad metrood ja trammid, navigeerimiskendused, piiratud liiklusega ökoalad ja teadlikkuse suurendamise üritused.

Meie väljaandeid saate alla laadida ja tasuta tellida aadressil
<http://ec.europa.eu/social/publications>

Kui soovite tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi tegevusega pidevalt kursis olla, tellige tasuta e-uudisteleht Social Europe aadressilt
<http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

socialeurope

EU_Social

